

Učitelství výtvarné výchovy pro střední školy

Rozšíření učitelské kvalifikace z 2. st. ZŠ na SŠ

Délka studia: **2 semestry**

1. Antropologické základy kultury a výtvarné tvorby jako východisko vzdělávání.

Zakotvení kreativity v materiálním a duchovním světě. Příklady významných pravěkých a starověkých uměleckých děl, kultura a výtvarné umění jako zdroje výuky výtvarné výchovy a zprostředkování umění. Antropologické konstanty a výtvarné vyjadřování dítěte a mladistvých v institucionální a „neformální“ praxi. Definice tvorby z pohledu uměnovědy a dalších společenských věd.

Doporučené zdroje:

SVOBODA, Jiří A. Počátky umění. Vydání 1. Praha: Academia, 2011-2020. 2 svazky (335; 229 stran). ISBN 978-80-200-1925-7.

STEHLÍKOVÁ BABYRÁDOVÁ, Hana a KŘEPELA, Pavel. Spontánní umění. Vyd. 1. Brno: Masarykova univerzita, 2010. 342 s. Spisy Pedagogické fakulty Masarykovy univerzity; sv. č. 150. ISBN 978-80-210-5400-4.

STEHLÍKOVÁ BABYRÁDOVÁ, Hana, ed. a HAVLÍČEK, Jiří, ed. Spiritualita: fenomén spirituality z pohledu filozofie, religionistiky, teologie, literatury, teorie a dějin umění, pedagogiky, sociologie, antropologie, psychologie a výtvarných umělců: sborník transdisciplinárních esejů s mezinárodní účastí. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2006. 542 s., [8] s. barev. obr. příl. Sborník prací Pedagogické fakulty Masarykovy univerzity; sv. 200. Řada esteticko-výchovná; č. 6. ISBN 80-210-4206-0.

BELL, Julian. Zrcadlo světa: nové dějiny umění. Vyd. 1. Praha: Argo, 2010. 496 s. ISBN 978-80-257-0280-2. <http://babyradovahana.cz/prezentace>

http://www.journalofculture.cz/images/archiv/1_2012/Rychl%C3%ADk_Martin_2012_-_1_44-51.pdf

http://kvv.upol.cz/images/upload/files/V%C3%9DTPVAR_small.pdf

2. Dispozice k výtvarné tvorbě, talent, způsoby a metody rozvíjení výtvarného projevu v kontextu dějin umění a v průběhu ontogenetického vývoje jedince.

Analogie mezi ontogenezí výtvarného projevu a fylogenezí umění. Psychologie umění a psychologické základy „vedení výtvarného projevu“ dětí, studentů a mimoškolních skupin. Specifika jednotlivých etap vývoje dějin umění a jejich prezentace ve výtvarné výchově. Specifika výukových přístupů k jednotlivým věkovým skupinám na různých typech škol i v mimoškolních zařízeních.

Doporučené zdroje:

KULKA, Jiří. Psychologie umění: obecné základy. 1. vyd. Praha: SPN, 1991. 435 s. Učebnice pro vysoké školy. ISBN 80-04-23694-4.

ŠUPŠÁKOVÁ, Božena. Vizuálna gramotnosť. Vydanie prvé. Brno: Tribun EU, s.r.o., 2015. 138 stran. ISBN 978-80-263-0934-5.

STEHLÍKOVÁ BABYRÁDOVÁ, Hana et al. Téma-akce-výpověď: projektová metoda ve výtvarné výchově. 1. vydání. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2015. 183 stran. Monografie. ISBN 978-80-244-4506-9.

STEHLÍKOVÁ BABYRÁDOVÁ, Hana. Z hloubi duše: psychologické aspekty výtvarného projevu. První vydání. Praha: Dokořán, 2017. 243 stran. ISBN 978-80-7363-856-6.

<http://babyradovahana.cz/prezentace>

<http://www.vyzkum-mladez.cz/zprava/1464267069.pdf>

3. Individualita, subjektivita a participace ve výtvarném umění 20. a 21. století a ve výchově.

Příklady děl osobností z historie výtvarného umění, které vnímaly svoji tvorbu jako protest proti společnosti versus díla osobností participujících na tvorbě změn ve společenském řádu (Beuysova sociální plastika, participace, kolaborativní projekty umělců). „Sdílení“ a intersubjektivita v 21. století jako téma umění a pedagogických projektů. „Nová materialita“ ve výtvarné tvorbě.

Doporučené zdroje:

CLAIR, Jean. Úvahy o stavu výtvarného umění: kritika modernity; Odpovědnost umělce: avantgardy mezi strachem a rozumem. 1. vyd. Brno: Barrister & Principal, 2006. 226 s. Dějiny a teorie umění. ISBN 80-7364-038-4.

WITTLICH, Petr. Horizonty umění. Vyd. 1. Praha: Karolinum, 2010. 676 s. ISBN 978-80-246-1607-0.

REBMANN, Hellevi. Neviditelná skulptura: (o Josephu Beuysovi). Překlad Petr Jochmann. Olomouc: Votobia, 1998. 94 s. Malá díla; sv. 91. ISBN 80-7198-328-4.

ZÁLEŠÁK, Jan. Minulá budoucnost: současné umění na cestě od archeologie k angažovanosti = [Past future]. Vyd. 1. V Brně: VUT, Fakulta výtvarných umění, 2013. 119 s. Tranzit. ISBN 978-80-214-4794-3.

ZÁLEŠÁK, Jan. Umění spolupráce. Vyd. 1. Praha: Akademie výtvarných umění v Praze, Vědecko-výzkumné pracoviště, 2011. 292 s. Edice VVP AVU; sv. 4. ISBN 978-80-210-5707-4.

http://kvv.upol.cz/images/upload/files/vyu%C5%BEit%C3%AD%20projektov%C3%A9%20metody_exler_final.pdf

<https://art.ihned.cz/film-a-televize/c1-65627950-joseph-beuys-film-veiel-berlinale-festival-nemecko>

4. Intermediální přístupy k výtvarné tvorbě v průřezu historie výtvarného umění, intermediální dílo jako inspirace výtvarného pedagoga.

Uvedte konkrétní příklady intermediálních děl z historie a ze současnosti, charakterizujte jejich obsah, význam v kontextu teorie umění a vysvětlete, jaký mají tato díla motivační potenciál pro výchovu uměním. Popište strategie koncepce intermediálního umělecko-pedagogického projektu.

Doporučené zdroje:

ŠMARDOVÁ, Lucie, ed. a ARMSTRONG, Conrad. 10 let Ateliéru intermediální konfrontace: 2003-2013. Vyd. 1. V Praze: Vysoká škola uměleckoprůmyslová, 2013. 122 s. ISBN 978-80-86863-71-9.

AKADEMIE VÝTVARNÝCH UMĚNÍ V PRAZE. Ateliér intermediální tvorby, KNÍŽÁK, Milan a PERIČ, Milan. 25 let existence první československé Intermediální školy 1990-2015. Ostrava: Šmíra-Print, s.r.o., 2016. 409, 62 stran. ISBN 978-80-87427-82-8.

HOSMAN, Zdeněk. Didaktický skicář: výtvarné činnosti ve výtvarné výchově. 1. vyd. České Budějovice: Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, 2007. 94 s. ISBN 978-80-7394-001-0.

STEHLÍKOVÁ BABYRÁDOVÁ, Hana. Expresivní terapie se zaměřením na výtvarný a intermediální projev. První vydání. Brno: Barrister & Principal, 2016. 158 stran. ISBN 978-80-7485-111-7.

MÜLLEROVÁ, Radka, ed., PERIČ, Milan, ed. a KNÍŽÁK, Milan, ed. Metodologie výuky v Intermediální škole na Akademii výtvarných umění v Praze 1989-2007 [CD-ROM]. Praha: Akademie výtvarných umění v Praze, 2007. Požadavky na systém: internetový prohlížeč. ISBN 978-80-87108-01-7.

http://kvv.upol.cz/?seo_url=157-2012

http://old.kvv.upol.cz/PROJEKTY/vv_ve_svete_souc_um/download/sbornik1.pdf

5. Intervence digitálních technologií do výtvarného umění.

Umění a výchova v čase digitálního přenosu znaku. Umělecko-pedagogické projekty se zapojením počítače, telefonu a internetu. Digitální technologie jako prostředek rozšíření pole kreativity v umění (umělci a jejich projekty) a ve výchově (příklady ze studentské praxe).

Doporučené zdroje:

MANOVICH, Lev. Jazyk nových médií. Překlad Václav Janoščík. První české vydání. Praha: Univerzita Karlova, nakladatelství Karolinum, 2018. 378 stran. Studia nových médií. ISBN 978-80-246-2961-2.

CHOCHOLOVÁ, Lucie, ed., ŠKALOUDOVÁ, Barbora, ed. a ŠTŮLOVÁ VOBOŘILOVÁ, Lucie, ed. ICT a současné umění ve výuce - inspirace pro pedagogy výtvarné, hudební a mediální výchovy. V Praze: Národní galerie, 2008. 156 s. ISBN 978-80-7035-378-3.

ŠOBÁŇOVÁ, Petra et al. Useful symbiosis: science, technology, art & art education. First edition. Olomouc: Palacký University Olomouc, 2016. 430 stran. Monographs. ISBN 978-80-244-4853-4.

MAŠEK, Jan, ed., SLOBODA, Zdeněk, ed. a ZIKMUNDOVÁ, Vladimíra, ed. Mediální pedagogika v teorii a praxi: sborník příspěvků z mezinárodní konference o mediální výchově a pedagogice: Plzeň, 17.-18. června 2009. Plzeň: Fakulta pedagogická ZČU, ©2010. 229 s. ISBN 978-80-7043-851-0.
http://kvv.upol.cz/?seo_url=2017-176
<http://kvv.upol.cz/images/upload/files/medialni%20vychova%20sazba%20def.pdf>

6. Spontaneita, expresivita a racionalita ve výtvarném vyjadřování. Umění art brut (příklady děl vybraných umělců) a dětský výtvarný projev.

Inspirace autonomními uměleckými principy tvorby ve výuce a v arteterapii. Racionalita v koncepci uměleckého díla jako komplementární přístup k tvorbě a k působení výtvarného pedagoga, reflexivní dialogická povaha práce výtvarného pedagoga. Rituál, umění a výchova.

Doporučené zdroje:

STEHLÍKOVÁ BABYRÁDOVÁ, Hana. Expresivní terapie se zaměřením na výtvarný a intermediální projev. První vydání. Brno: Barrister & Principal, 2016. 158 stran. ISBN 978-80-7485-111-7.

SLAVÍK, Jan. Od výrazu k dialogu ve výchově: artefiletika. Vyd. 1. Praha: Karolinum, 1997. 199 s. ISBN 80-7184-437-3.

HESS, Barbara a GROSENICK, Uta, ed. Abstraktní expresionismus. V Praze: Slovart, [2006]. 94 s. ISBN 80-7209-840-3.

KONEČNÝ, Pavel a KADLČÁK, Šimon. Atlas spontánního umění = Atlas of spontaneous art. Překlad Lawrence Wells. Vydání první. Praha: ArtMap, 2016. 271 stran. ISBN 978-80-906599-1-9.

STEHLÍKOVÁ BABYRÁDOVÁ, Hana. Rituál, umění a výchova. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2002. 351 s. Spisy Pedagogické fakulty Masarykovy univerzity v Brně; sv. 83. ISBN 80-210-3029-1.

PRINZHORN, Hans. Výtvarná tvorba duševně nemocných. V Řevnicích: Arbor vitae, 2009. 391 s. ISBN 978-80-87164-36-5.

GÉRINGOVÁ, Jitka. Arteterapie a prevence psychosociálních problémů v pomáhajících profesích [CD-ROM]. Ústí nad Labem: Univerzita J.E. Purkyně, 2004. Požadavky na systém: Zoner Context Viewer (na disku).

http://kvv.upol.cz/images/upload/files/Jochman_O%20art%20brut_web.pdf

<http://artefiletika.mzf.cz/index.php/clanky/8-teorie-artefiletiky/10-expresivita>

7. Performativní aspekty ve výtvarném umění a ve výchově. Reflexe vybraných děl českých a zahraničních akčních umělců 20. století (odkazy hnutí Fluxus, „rozšířené umění a rozšířená pedagogika“).

Akční forma umění jako příležitost pro živou edukační akci. Zařazení performativních etud do koncepce kurikulárních dokumentů (výukový program) a do výtvarných dílen. Přesahy „výtvarné akce“ do jiných disciplín na základní a střední škole.

Doporučená literatura:

MORGANOVÁ, Pavlína. Akční umění. 2., dopl. vyd. V Olomouci: J. Vacl, 2009. 277 s. ISBN 978-80-904149-1-4.

STEHLÍKOVÁ BABYRÁDOVÁ, Hana. Výtvarná dílna. Vyd. 1. Praha: Triton v koedici s Masarykovou univerzitou v Brně, 2005. 289 s. Spisy Pedagogické fakulty MU; č. 96. ISBN 80-7254-705-4.

Action painting: Jackson Pollock. Ostfildern: Hatje Cantz, ©2008. 203 s. ISBN 978-3-905632-64-4.

KRTIČKA, Jan, ed., PROŠEK, Jan, ed. a BUDDEUS, Hana. Dokumentace umění. Vyd. 1. V Ústí nad Labem: Fakulta umění a designu Univerzity Jana Evangelisty Purkyně, 2013. 133 s. ISBN 978-80-7414-632-9.

MACIUNAS, George a SCHMIDT-BURKHARDT, Astrit. Maciunas' Learning Machines: from art history to a chronology of Fluxus. Detroit: Gilbert and Lila Silverman Fluxus Collection, 2003. 127 s. ISBN 3-932809-39-4.

STEHLÍKOVÁ BABYRÁDOVÁ, Hana a kol. Tělo - výraz - obraz - koncept. První vydání. Praha: Dokořán, 2018. 235 stran, xiv stran obrazových příloh. ISBN 978-80-7363-924-2.

<http://ondrejsoldan.cz/hnuti-fluxus-zanrova-rozmanitost-intermedii/>

https://monoskop.org/images/8/85/Morganova_Pavlina_2011_Problematika_pojmu_v_ceskem_akcnim_umeni.pdf

8. Zážitek jako „proces“ a „cíl“ výtvarné tvorby, vnímání, prožívání a reflexe ve výtvarném vyjadřování. Dílo jako výraz a koncept.

Zážitková pedagogika. „Nehmotné dílo“ jako zdroj motivace práce výtvarného pedagoga. Role zážitkové výtvarné pedagogiky ve volnočasové a speciální pedagogice. Zážitková pedagogika, smyslová a duchovní výchova jako etická hodnota výchovy uměním.

Doporučené zdroje:

SLAVÍK, Jan a WAWROSZ, Petr. Umění zážitku, zážitek umění: teorie a praxe artefiletiky. 2., ekonomické vyd. V Praze: Univerzita Karlova, Pedagogická fakulta, 2011. 2 sv. (281, 303 s.). ISBN 978-80-7290-498-3.

DAVID, Jiří. Století dítěte a výzva obrazů: (eseje). 2., rozš. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2008. 351 s., [4] s. barev. obr. příl. Spisy Pedagogické fakulty Masarykovy univerzity; sv. č. 113. ISBN 978-80-210-4593-4.

STEHLÍKOVÁ BABYRÁDOVÁ, Hana a kol. Multikulturní výchova cestou výtvarné a dramatické dílny: metodické listy pro učitele základních i středních škol. Vyd. 1. Brno: Masarykova univerzita, 2013. 112 s. ISBN 978-80-210-6653-3.

http://www.kuv.upol.cz/index.php?seo_url=aktualni-cislo&casopis=5&clanek=29

http://www.kuv.upol.cz/index.php?seo_url=aktualni-cislo&casopis=8&clanek=92

<http://babyradovahana.cz/wp-content/uploads/2018/03/Kniha-2018-01.pdf>

9. Institucionální a alternativní vzdělávání v oblasti výtvarné tvorby. Experimentální umělecké školy ve 20. a 21. století.

Proměny výtvarného vzdělávání na středních a vysokých uměleckých školách po roce 2000. Významní výtvarní umělci v roli pedagogů a jejich přístupy k vedení studentů. Konceptuální umělecké projekty s edukačními a terapeutickými podtexty. Výtvarná autoedukace.

Doporučené zdroje:

SUDJIC, Deyan. B jako Bauhaus: moderní svět od A-Z. Překlad Radka Knotková a Lukáš Novák. Vydání první. Zlín: Kniha Zlín, 2016. 503 stran. Tema; svazek 24. ISBN 978-80-7473-322-2.

ŽENATÁ, Kamila. Horizont událostí: Galerie Karlin Studios - suterén, květen - červenec 2015, Praha = Event Horizon: Galerie Karlin Studios - basement, May - July 2015, Prague. Vydání první. V Praze: Kolem - Kamila Ženatá, 2015. 87 stran. ISBN 978-80-905949-3-7.

KOKOLIA, Vladimír a SPRÁVCOVÁ, Božena, ed. Jení. Vyd. 1. Praha: Trigon, 2012. 295 s. ISBN 978-80-86159-89-8.

STEHLÍKOVÁ BABYRÁDOVÁ, Hana. Permanentní invence. První vydání. Praha: Dokořán, 2020. 169 stran. ISBN 978-80-7363-990-7.

<https://www.avu.cz/category/typ-publikace/se%C5%A1it-pro-um%C4%9Bn%C3%AD>

<https://projekty.osu.cz/synergie/dok/opory/lasotova-metodika-vyuky-vytvarne-vychovy-na-2-stupni-zs-a-ss.pdf>

10. Umění jako forma symbolické interakce.

Jazyk a obraz: potenciál (napětí a relace) obrazového a znakového sdělování. Umění jako znak a jazyk: analogie a rozdíly (symbol, znak a věc), kritika sémiotického schématu; avantgardní odmítání komunikativnosti/srozumitelnosti umění. Mody umělecké komunikace: (nediskurzivní, ostenzivní, dialogická: rituální – transakční. Obrat k divákovi v teorii a v institucionální sféře (mediace umění). Podmínky účinnosti komunikace uměním (estetická distance, rozumění, versus přijetí).

Doporučené zdroje:

FULKOVÁ, Marie. Diskurs umění a vzdělávání. Jinočany: H & H, 2008. 335 s. ISBN 978-80-7319-076-7.

DOUBRAVOVÁ, J.: Sémiotika v teorii a praxi. Proměny a stav oboru do konce 20. století. Portál, Praha, 2004. ISBN: 978-80-7367-493-9.

MOTAL, J. Dialog uměním. Filozofie mimesis v kultuře dialogu. JAMU, Brno, 2016. ISBN 978-80-7460-106-4.

MUCHA, J.: Symboly v jednání. Karolinum, Praha, 2000. ISBN: 80-246-0012-9.

https://monoskop.org/images/0/0b/Goodman_Nelson_Jazyky_umeni.pdf

11. Město – průsečík kultury a modernity; architektura jako prototyp sociálního umění.

Geometrické versus organické; město jako centrum dohledu a organizace, jako hypertext a sociální síť (sémiotika města), kulturní a obchodní centra (koncept slasti). Alienace versus nová senzitivita (město jako médium); mísení nízké a vysoké kultury. Prostor a mobilita, chůze jako revolta proti mašinstvu a odcizení (od barokních poutí

a romantického návratu do přírody, přes situacionisty až po Spaziergangwissenschaft a urbex); futurismus a urbanismus, světelné a kinetické formy v prostoru. Město jako pilíř moderní (vizuální) kultury (od přes reklamu a orientační systémy k subverzi graffiti a street-artu), městské subkultury a neokmeny u Maffesoliho.

Doporučené zdroje:

NORBERG_SCHULZ, Ch.: Génus loci: k fenomenologii architektury. Odeon, Praha, 1994. ISBN: 8020702415.

VACKOVÁ, B.: Prostor, moc a utopie. Masarykova univerzita, Brno, 2010. ISBN: 9788021052529

VACKOVÁ, B., FERENČUHOVÁ, S., GALČANOVÁ, L. (eds.): Třetí město. Masarykova univerzita a nakladatelství Pavel Mervart, Červený Kostelec, 2012.

CERTEAU, M.: Vynalézání každodennosti. Cahiers du CEFRES n° 10. Antologie francouzských společenských věd: Město. Francouzský ústav pro výzkum ve společenských vědách, Praha, 1996. ISBN 80-901759-7-X.

LYNCH, K.: Obraz města. Bova Polygon, Praha, 2004. ISBN: 80-7273-094-0.

<https://www.archiweb.cz/news/karel-teige-k-nove-achitekture>

<https://www.ambis.cz/files/final-monografie-cerny.pdf>

https://monoskop.org/images/c/c4/Sesit_pro_umeni_teorii_a_pribuzne_zony_8_2010.pdf

12. Výuka dějin umění a interpretace uměleckého díla.

Význam výuky dějin umění a reflexe současného uměleckého dění ve výtvarné výchově. Role v rámci různých stupňů a typů škol, možnosti organizace učiva, metody, učebnice. Informační zdroje k současnému umění.

Přístupy k interpretaci uměleckého díla (formální, ikonografie a ikonologie, kulturně historický, feministický...). Interpretace uměleckého díla ve výtvarné výchově (cíle, přístupy a formy). Při výkladu využij reprodukci konkrétního díla.

Doporučené zdroje:

D'ALLEVA, Anne. Methods and Theories of Art History. London: Laurence King Publishing 2005. ISBN: 1856698998.

HALL, James. Slovník námětů a symbolů ve výtvarném umění. Praha: Paseka 2008. ISBN: 80-029-91.

KOVÁŘ, Petr, KOVÁŘOVÁ, Marta, NAVRÁTIL, Ondřej a NAVRÁTILOVÁ, Magda. To bych zvládl taky. Umění moderny v komiksech. Brno: Masarykova univerzita 2016. ISBN: 978-80-210-8187-1.

KROUPA, Jiří. Školy dějin umění. Metodologie dějin umění 1-2., Brno: Masarykova univerzita 2007, 2010. ISBN: 978-80-210-4247-6, 978-80-210-5315-1.

PANOFSKY, Erwin. Význam ve výtvarném umění. Praha: Academia 2013. ISBN: 978-8087580-37-0.

Rámcové vzdělávací programy (RVP ZV, RVP G, RVP ZUV).

ZHOŘ, Igor. Škola výtvarného myšlení I-II. Brno: Krajské kulturní středisko 1989.

Sborník metakritických textů 1., 2015, <https://artalk.cz/wp-content/uploads/2015/09/meta-01-final.pdf>.

13. Zprostředkování umění, galerijní pedagogika.

Umělec a výtvarný pedagog jako zprostředkovatelé současného umění, možnosti aktivizující práce s diváky, význam a podoby edukační práce ve světových i českých galeriích a muzeích umění, začlenění muzejního a galerijního vzdělávání do školní práce podle Rámcového vzdělávacím programu.

Doporučené zdroje:

HORÁČEK, Radek. Galerijní animace a zprostředkování umění. Brno: Akademické nakladatelství CERM 1998. ISBN: 80-7204-084-7.

KESNER, Ladislav. Muzeum umění v digitální době. Vnímání obrazů a prožitek umění v soudobé společnosti. Praha: Argo a NG, 2000, 259 s. ISBN 80-7203-252-6

ŠOBÁŇOVÁ, Petra. Edukační potenciál muzea. 1. vyd. Olomouc: UP v Olomouci, 2012, 394 s. ISBN 978-8024-430-348.

FULKOVÁ, Marie. Galerijní a muzejní edukace. Vlastní cestou k umění. Praha: UK, 2014, 360 s. ISBN 978-80-7101-111-8.

HORÁČEK, Radek, FIŠER, Zbyněk, HAVLÍK, Vladimír. Slovem, akcí, obrazem – příspěvek k interdisciplinarní tvůrčímu procesu. 1. vyd. Brno: MU, 2010, 208 s. ISBN 978-80-210-5389-2.

14. Umění a edukační aktivity ve veřejném prostoru.

Umění ve veřejném prostoru (sochy a pomníky, plenéry, land art, site specific, public art, street art, komunitní umění, umělecký aktivismus...). Specifičnost a význam uměleckých intervencí a prezentací ve veřejném prostoru, otázky péče o veřejný prostor, příklady konkrétních děl, projektů a autorských přístupů. Výtvarná výchova mimo školní zdi, vstupy do veřejného prostoru, tematizace jeho otázek.

Doporučené zdroje:

BARTLOVÁ, Anežka, ed. Manuál monumentu. Praha: Vysoká škola uměleckoprůmyslová 2016. ISBN: 978-80-87989-04-3.

HORÁČEK, Radek, ed. Sochařské Brno 1989-2019. Brno: Masarykova univerzita 2019. ISBN: 978-80-210-9317-1.

KOLEČEK, Michal, ed. Univerzita Předlice. Ústí nad Labem: Fakulta umění a designu UJEP 2012. ISBN: 978-80-7414-543-8.

KWON, Miwon. One Place after Another. Site-Specific Art and Locational Identity. Cambridge: MIT Press 2002. ISBN: 978-0-262-11265-9.

PAVLÍČKOVÁ, Kateřina, ed. Umělecké dílo ve veřejném prostoru. Praha: Sorosovo centrum současného umění 1997.

ZÁLEŠÁK, Jan. Umění spolupráce. Brno: Vysoké učení technické 2011. ISBN: 978-80-87108-26-0.

15. Užití umění jako téma a inspirace výtvarné výchovy, jeho funkce, podoby a cesty zprostředkování.

Dialog volného a užitého umění, jeho společenský význam a funkce, základní pojmy. Hnutí Art and Crafts, Bauhaus, design jako spekulativní a kritická praxe, současné výzvy. Tematizace užitého umění ve výtvarné výchově. Vybraná kapitola užitého umění 20. a 21. století a příklad výukové praxe.

Doporučené zdroje:

COSTANZA-CHOCK, Sasha. Design Justice. Community-Led Practices to Build the World We Need. Cambridge: MIT Press 2020 (e-book). ISBN: 978026043458.

KNOBLOCH, Iva a VONDRÁČEK, Radim. Design v českých zemích 1900-2000. Praha: Academia 2016. ISBN: 978-80-200-2612-5.

MORANT, Henry de. Dějiny užitého umění od nejstarších dob po současnost. Praha: Odeon 1983.

RILEYOVÁ, Nöel. Dějiny užitého umění. Vývoj užitého umění a stylistických prvků od renesance do postmoderní doby. Praha: Slovart 2004. ISBN: 80-7209-549-8.

Záměr, Artalk Revue 5, podzim 2020, <https://artalk.cz/category/artalk-revue/>